Tomasulov algoritam

Hardversko odmotavanje petlji

Hw odmotavanje petlje

- Prava snaga eliminisanja WAW i WAR hazarda kroz dinamičko preimenovanje registara najbolje se može videti na pimeru izvršenja petlje
  - loop: LD F0, 0(R1)
  - MULD F4, F0, F2
  - SD F4, 0(R1)
  - SUBI R1, R1, #8
  - BNEZ R1, Loop
- Ako je predvidajanje da će se grananje obaviti, korišćenje RS će omogućiti da se više iteracija petlje izvršava jednovremeno
- ovo se postiže bez promene koda
  - u suštini petlja se dinamički odmotava uz pomoć hw korišćenjem RS koje deluju kao dodatni registri

Usvajamo sledeće

- množenje traje 4 clk.
- prva load traje 8 clocks (recimo zbog keš promašaja)
- druga load traje 4 clocks (pogodak).
- inicijalno R1 = 80.
- branch je predvidjen kao taken (obavlja se).
- posmatramo izvršenje prve dve iteracije

Loop primer

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1			
1	MULTD	F4	F0	F2			
1	SD	F4	0	R1			
2	LD	F0	0	R1			
2	MULTD	F4	F0	F2			
2	SD	F4	0	R1			

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	No		
Store1	No		
Store2	No		
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	No					
	Mult2	No					

Code:

LD	F0	0	R1
MULTD	F4	F0	F2
SD	F4	0	R1
SUBI	R1	R1	#8
BNEZ	R1	Loop	

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
0	**80**	*Fu*									

Loop primer Cycle 1

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1		
1	MULTD	F4	F0	F2			
1	SD	F4	0	R1			
2	LD	F0	0	R1			
2	MULTD	F4	F0	F2			
2	SD	F4	0	R1			

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	Yes	80	
Load2	No		
Load3	No		
Store1	No		
Store2	No		
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*Vj*	*S1 Vk*	*S2 Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	No					
	Mult2	No					

Code:

```
LD     F0   0    R1
MULTD  F4   F0   F2
SD     F4   0    R1
SUBI   R1   R1   #8
BNEZ   R1   Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
1	**80**	*Fu*	Load1								

Prva load izdata

Loop primer Cycle 2

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1		
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1			
2	LD	F0	0	R1			
2	MULTD	F4	F0	F2			
2	SD	F4	0	R1			

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	Yes	80	
Load2	No		
Load3	No		
Store1	No		
Store2	No		
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*Vj*	*S1 Vk*	*S2 Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load1	
	Mult2	No					

Code:

```
LD     F0   0    R1
MULTD  F4   F0   F2   <-
SD     F4   0    R1
SUBI   R1   R1   #8
BNEZ   R1   Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
2	**80**	*Fu*	Load1		Mult1						

MULTD izdata

Loop primer Cycle 3

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1		
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1			
2	MULTD	F4	F0	F2			
2	SD	F4	0	R1			

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	Yes	80	
Load2	No		
Load3	No		
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	No		
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load1	
	Mult2	No					

Code:

```
LD    F0  0   R1
MULTD F4  F0  F2
SD    F4  0   R1
SUBI  R1  R1  #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
3	**80**	*Fu*	Load1		Mult1						

- Izdata je SD
- implicitno preimenovanje: u MULT1 ne figurišu imena registara

Sta to fizički znači?

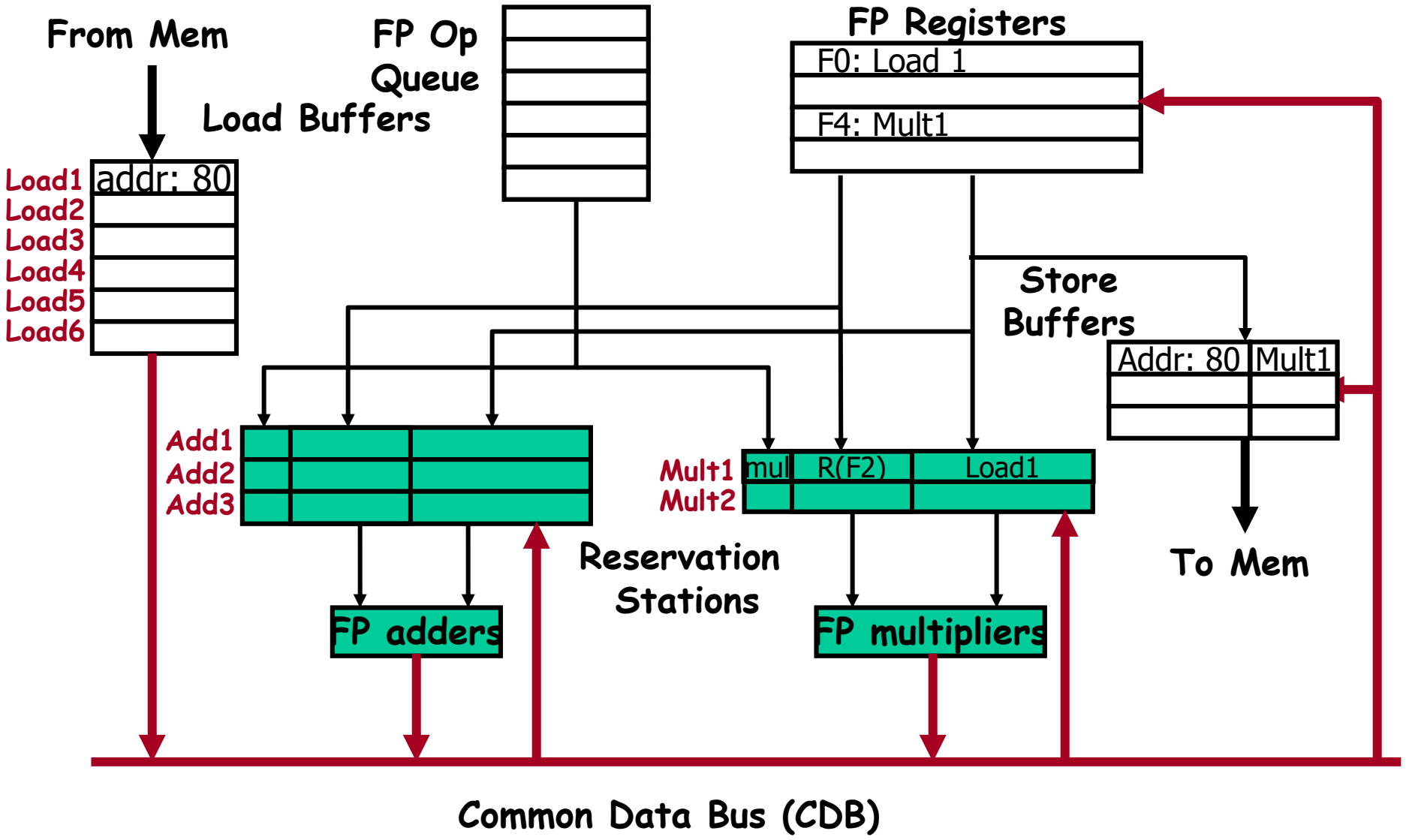

Loop primer Cycle 4

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1		
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1			
2	MULTD	F4	F0	F2			
2	SD	F4	0	R1			

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	Yes	80	
Load2	No		
Load3	No		
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	No		
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*Vj*	*S1 Vk*	*S2 Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load1	
	Mult2	No					

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
4	**80**	*Fu*	Load1		Mult1						

- izdavanje SUBI Instrukcije

Loop primer Cycle 5

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1		
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1			
2	MULTD	F4	F0	F2			
2	SD	F4	0	R1			

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	Yes	80	
Load2	No		
Load3	No		
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	No		
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*Vj*	*S1 Vk*	*S2 Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load1	
	Mult2	No					

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
5	**72**	*Fu*	Load1		Mult1						

* i, BNEZ instrukcije

Loop primer Cycle 6

Instruction status:

ITER	Instruction		j	k	Issue	Exec Comp	Write Result
1	LD	F0	0	R1	1		
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6		
2	MULTD	F4	F0	F2			
2	SD	F4	0	R1			

	Busy	Addr	Fu
Load1	Yes	80	
Load2	Yes	72	
Load3	No		
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	No		
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	Name	Busy	Op	Vj	S1 Vk	S2 Qj	RS Qk
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load1	
	Mult2	No					

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	R1		F0	F2	F4	F6	F8	F10	F12	...	F30
6	72	Fu	Load2		Mult1						

- Izdaje se sledeća LD; u F0 se nikad ne upiše rezultat Load1 sa lokacije 80

Loop Example Cycle 7

Instruction status:

ITER	Instruction		j	k	Issue	Exec Comp	Write Result
1	LD	F0	0	R1	1		
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6		
2	MULTD	F4	F0	F2	7		
2	SD	F4	0	R1			

	Busy	Addr	Fu
Load1	Yes	80	
Load2	Yes	72	
Load3	No		
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	No		
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	Name	Busy	Op	Vj	S1 Vk	S2 Qj	RS Qk
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load1	
	Mult2	Yes	Multd		R(F2)	Load2	

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2   <-
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	R1		F0	F2	F4	F6	F8	F10	F12	...	F30
7	72	Fu	Load2		Mult2						

- Izadje se i druga MULTD; Registarski fajl potpuno izolovan od iteracije 1 (u F0 se nikad ne upiše rezultat Load1, u F4 se nikad ne upiše rezultat MUL1)

Loop Example Cycle 8

Instruction status:

ITER	Instruction		j	k	Issue	Exec Comp	Write Result
1	LD	F0	0	R1	1		
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6		
2	MULTD	F4	F0	F2	7		
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	Addr	Fu
Load1	Yes	80	
Load2	Yes	72	
Load3	No		
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	Yes	72	Mult2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	Name	Busy	Op	S1 Vj	S1 Vk	S2 Qj	RS Qk
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load1	
	Mult2	Yes	Multd		R(F2)	Load2	

Code:

```
LD    F0  0   R1
MULTD F4  F0  F2
SD    F4  0   R1
SUBI  R1  R1  #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	R1		F0	F2	F4	F6	F8	F10	F12	...	F30
8	72	Fu	Load2		Mult2						

- Izdata je i druga SD; prva i druga iteracija se potpuno preklapaju

Šta to fizički znači?

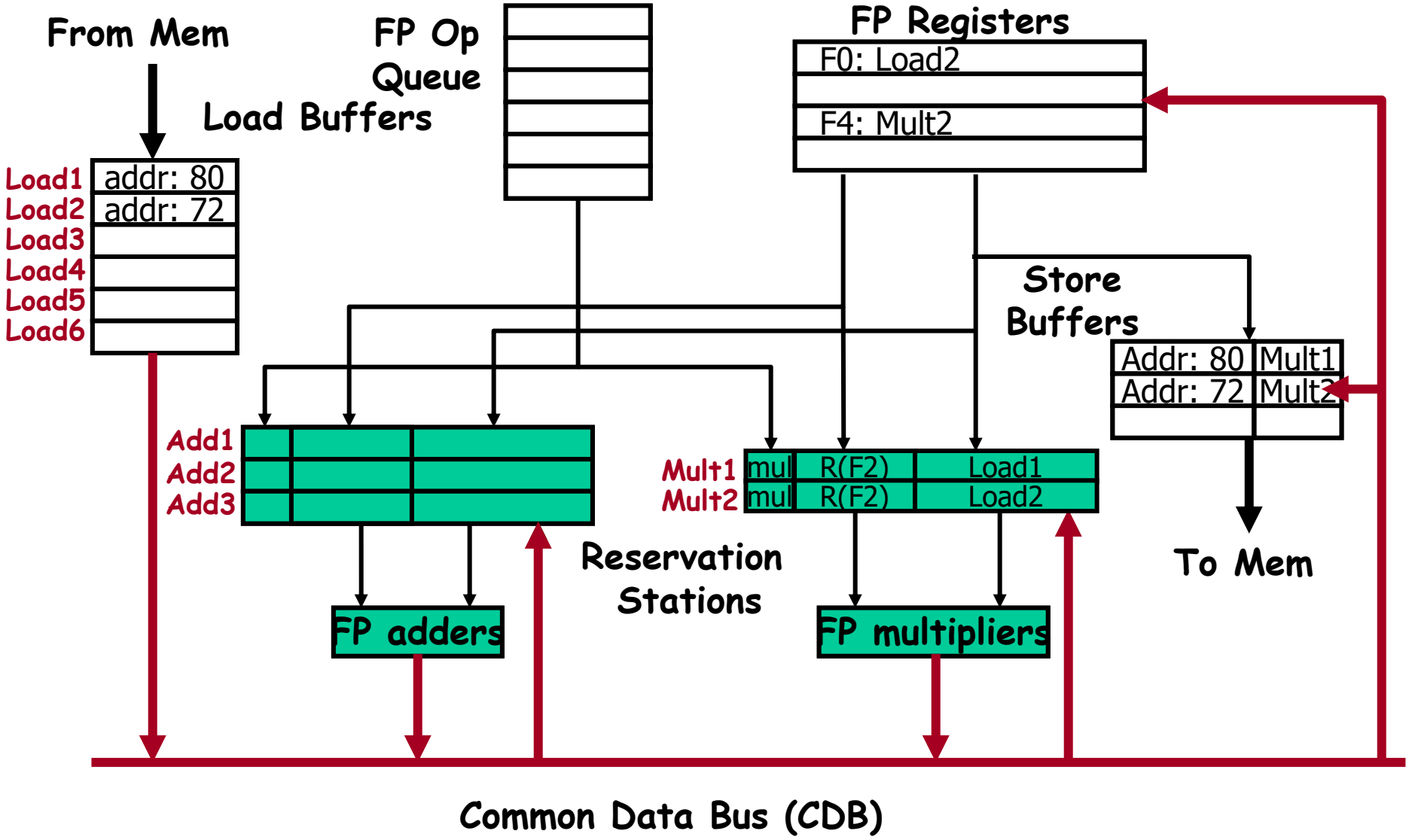

Loop primer Cycle 9

Instruction status:

ITER	Instruction		j	k	Issue	Exec Comp	Write Result
1	LD	F0	0	R1	1	9	
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6		
2	MULTD	F4	F0	F2	7		
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	Addr	Fu
Load1	Yes	80	
Load2	Yes	72	
Load3	No		
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	Yes	72	Mult2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	Name	Busy	Op	S1 Vj	S1 Vk	S2 Qj	S2 Qk	RS
	Add1	No						
	Add2	No						
	Add3	No						
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load1		
	Mult2	Yes	Multd		R(F2)	Load2		

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	R1		F0	F2	F4	F6	F8	F10	F12	...	F30
9	72	Fu	Load2		Mult2						

- Load1 okončana: ko čeka na rezultat?
- izdavanje SUBI

Loop primer Cycle 10

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6	10	
2	MULTD	F4	F0	F2	7		
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	Yes	72	
Load3	No		
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	Yes	72	Mult2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*Vj*	*S1 Vk*	*S2 Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
4	Mult1	Yes	Multd	M[80]	R(F2)		
	Mult2	Yes	Multd		R(F2)	Load2	

Code:

LD	F0	0	R1
MULTD	F4	F0	F2
SD	F4	0	R1
SUBI	R1	R1	#8
BNEZ	R1	Loop	

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
10	**64**	*Fu*	Load2		Mult2						

- Load2 okončana: ko čeka rezultat?
- izdavanje BNEZ

Loop primer Cycle 11

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7		
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	Yes	72	Mult2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
3	Mult1	Yes	Multd	M[80]	R(F2)		
4	Mult2	Yes	Multd	M[72]	R(F2)		

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
11	**64**	*Fu*	Load3		Mult2						

* sledeća load u sekvenci (iz treće iteracije)

Loop Example Cycle 12

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7		
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	Yes	72	Mult2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
2	Mult1	Yes	Multd	M[80]	R(F2)		
3	Mult2	Yes	Multd	M[72]	R(F2)		

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
12	**64**	*Fu*	Load3		Mult2						

- zašto se ne izdaje treća MULD?

Loop Example Cycle 13

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2		
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7		
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	Yes	72	Mult2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
1	Mult1	Yes	Multd	M[80]	R(F2)		
2	Mult2	Yes	Multd	M[72]	R(F2)		

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2   <-
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
13	**64**	*Fu*	Load3		Mult2						

Mult1 i Mult2 su još aktivne. Zašto se ne izdaje treća SD?

Loop primer Cycle 14

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2	14	
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7		
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	Yes	80	Mult1
Store2	Yes	72	Mult2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S1 Vk*	*S2 Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
0	Mult1	Yes	Multd	M[80]	R(F2)		
1	Mult2	Yes	Multd	M[72]	R(F2)		

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
14	**64**	*Fu*	Load3		Mult2						

- Mult1 okončana. ko čeka?

Loop primer Cycle 15

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2	14	15
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7	15	
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	Yes	80	[80]*R2
Store2	Yes	72	Mult2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	No					
0	Mult2	Yes	Multd	M[72]	R(F2)		

Code:

LD	F0	0	R1
MULTD	F4	F0	F2
SD	F4	0	R1
SUBI	R1	R1	#8
BNEZ	R1	Loop	

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
15	**64**	*Fu*	Load3		Mult2						

- Mult1 slobodna;
- Mult2 okončana. ko čeka?

Loop primer Cycle 16

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2	14	15
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7	15	16
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	Yes	80	[80]*R2
Store2	Yes	72	[72]*R2
Store3	No		

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load3	
	Mult2	No					

Code:

```
LD     F0  0  R1
MULTD  F4  F0 F2   <-
SD     F4  0  R1
SUBI   R1  R1 #8
BNEZ   R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
16	**64**	*Fu*	Load3		Mult1						

*MULTD iz treće iteracije se izdaje (FU Mult1 aktivna)

Loop primer Cycle 17

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2	14	15
1	SD	F4	0	R1	3		
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7	15	16
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	Yes	80	[80]*R2
Store2	Yes	72	[72]*R2
Store3	Yes	64	Mult1

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load3	
	Mult2	No					

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1   <-
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
17	**64**	*Fu*	Load3		Mult1						

Izdaje se treća SD

Loop primer Cycle 18

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2	14	15
1	SD	F4	0	R1	3	18	
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7	15	16
2	SD	F4	0	R1	8		

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	Yes	80	[80]*R2
Store2	Yes	72	[72]*R2
Store3	Yes	64	Mult1

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load3	
	Mult2	No					

Code:

```
LD    F0  0     R1
MULTD F4  F0    F2
SD    F4  0     R1
SUBI  R1  R1    #8   <-
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
18	**64**	*Fu*	Load3		Mult1						

Loop primer Cycle 19

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2	14	15
1	SD	F4	0	R1	3	18	19
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7	15	16
2	SD	F4	0	R1	8	19	

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	No		
Store2	Yes	72	[72]*R2
Store3	Yes	64	Mult1

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*S1 Vj*	*S2 Vk*	*RS Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load3	
	Mult2	No					

Code:

```
LD    F0  0  R1
MULTD F4  F0 F2
SD    F4  0  R1
SUBI  R1  R1 #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
19	**64**	*Fu*	Load3		Mult1						

Loop primer Cycle 20

Instruction status:

ITER	Instruction		*j*	*k*	*Issue*	*Exec Comp*	*Write Result*
1	LD	F0	0	R1	1	9	10
1	MULTD	F4	F0	F2	2	14	15
1	SD	F4	0	R1	3	18	19
2	LD	F0	0	R1	6	10	11
2	MULTD	F4	F0	F2	7	15	16
2	SD	F4	0	R1	8	19	20

	Busy	*Addr*	*Fu*
Load1	No		
Load2	No		
Load3	Yes	64	
Store1	No		
Store2	No		
Store3	Yes	64	Mult1

Reservation Stations:

Time	*Name*	*Busy*	*Op*	*Vj*	*S1 Vk*	*S2 Qj*	*RS Qk*
	Add1	No					
	Add2	No					
	Add3	No					
	Mult1	Yes	Multd		R(F2)	Load3	
	Mult2	No					

Code:

```
LD    F0  0   R1
MULTD F4  F0  F2
SD    F4  0   R1
SUBI  R1  R1  #8
BNEZ  R1  Loop
```

Register result status

Clock	**R1**		*F0*	*F2*	*F4*	*F6*	*F8*	*F10*	*F12*	...	*F30*
20	**64**	*Fu*	Load3		Mult1						

Ponovo imamo izdavanje po redosledu, izvršenje i okončanje van redosleda pribavljanja

Zašto Tomasulo može da preklapa iteracije petlje?

- Preimenovanje registara
  - Različite iteracije koriste različite fizičke destinacije za registre (dinamičko odmotavanje petlje)
  - imena registara zamenjena imenima RS koje generišu rezultat
  - efektivno povećava veličinu registarskog fajla

Superskalarni i VLIW procesori

Ciljevi SS i VLIW

- Tehnika odmotavanja petlje ima za cilj da poveća količinu raspoloživog ILP-a
- Scoreboard i Tomasulo tehnike imaju za cilj da postignu idealni CPI od 1inst/clk
- BPB i BTB imaju zacilj da redukuju kašnjenje uzrokovano naredbama grananja
- CPI ne može biti <1 ako se pribavlja i izdaje jedna instrukcija u clk ciklusu
- Da bi se CPI dalje redukovao potrebno je pribaviti i izdati više od jedne instrukcije u jednom clk ciklusu.
  - Rad superskalarnih (SS) i VLIW (Very Long Instruction Word) procesora se zasniva na ovoj ideji

SS i VLIW

- SS procesori mogu da izdaju različit broj instrukcija po clk ciklusu
  - Kod tipičnog SS procesora hw može da izda od 1 do 8 instrukcija u jednom clk ciklusu (u zavisnosti od raspoloživog ILP-a)
  - SS procesori mogu da koriste statičko planiranje izvršenja instrukcija (uz pomoć kompajlera) ili dinamičko zasnovano na Sc tehnici i Tomasulovom algoritmu
    - IBM PowerPC, Sun UltraSparc, DEC Alpha, HP 8000, MIPS 10000, AMD K5
- VLIW (zovu se još i EPIC – Explicitly Parallel Instruction Computer) izdaje fiksni broj instrukcija koje su formatirane kao jedna velika instrukcija ili kao fiksni instrukcioni paket. (paralelne instrukcije su grupisane u blokove)
  - VLIW su po definiciji sa statičkim planiranjem izvršenja instrukcija
    - Intel Itanium

Superskalarni i VLIW procesori

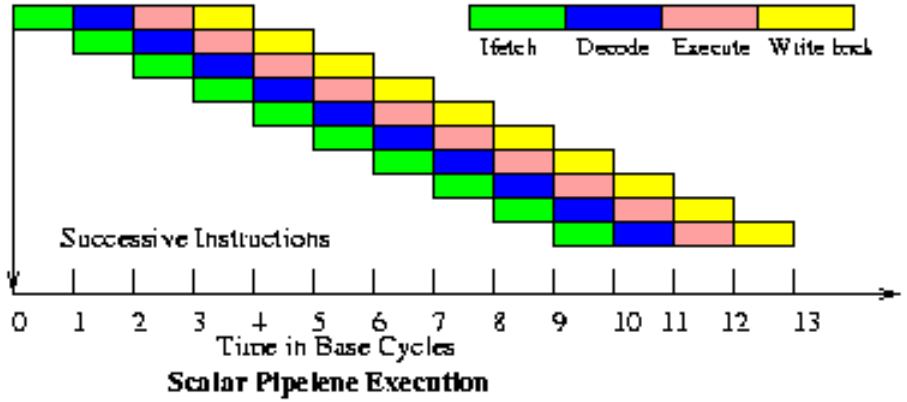

Scalar Pipelene Execution

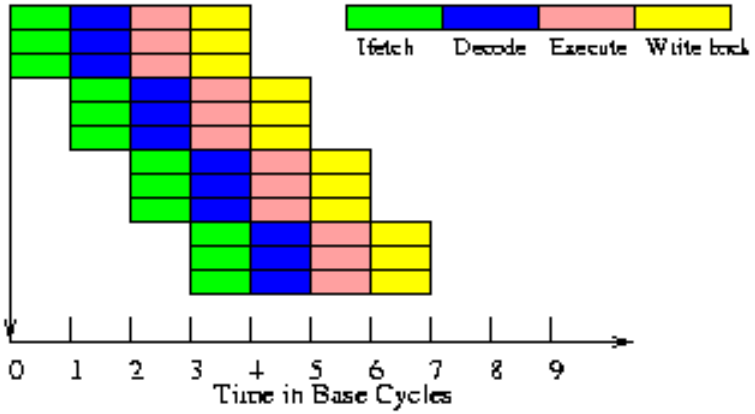

A Superscalar Processor of Degree 3

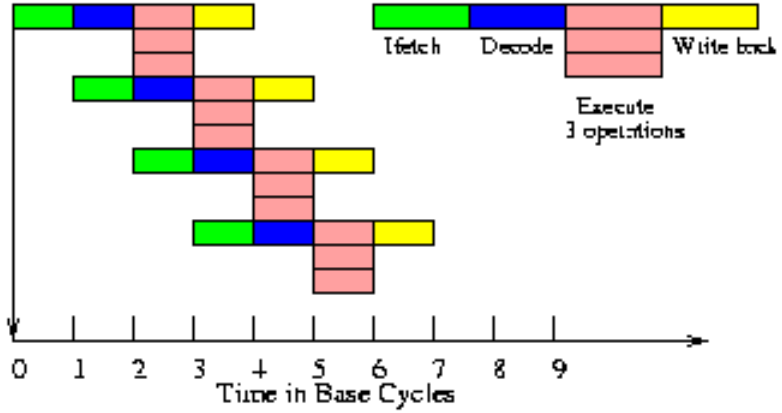

VLIW Execution with Degree 3

Superskalarni procesori

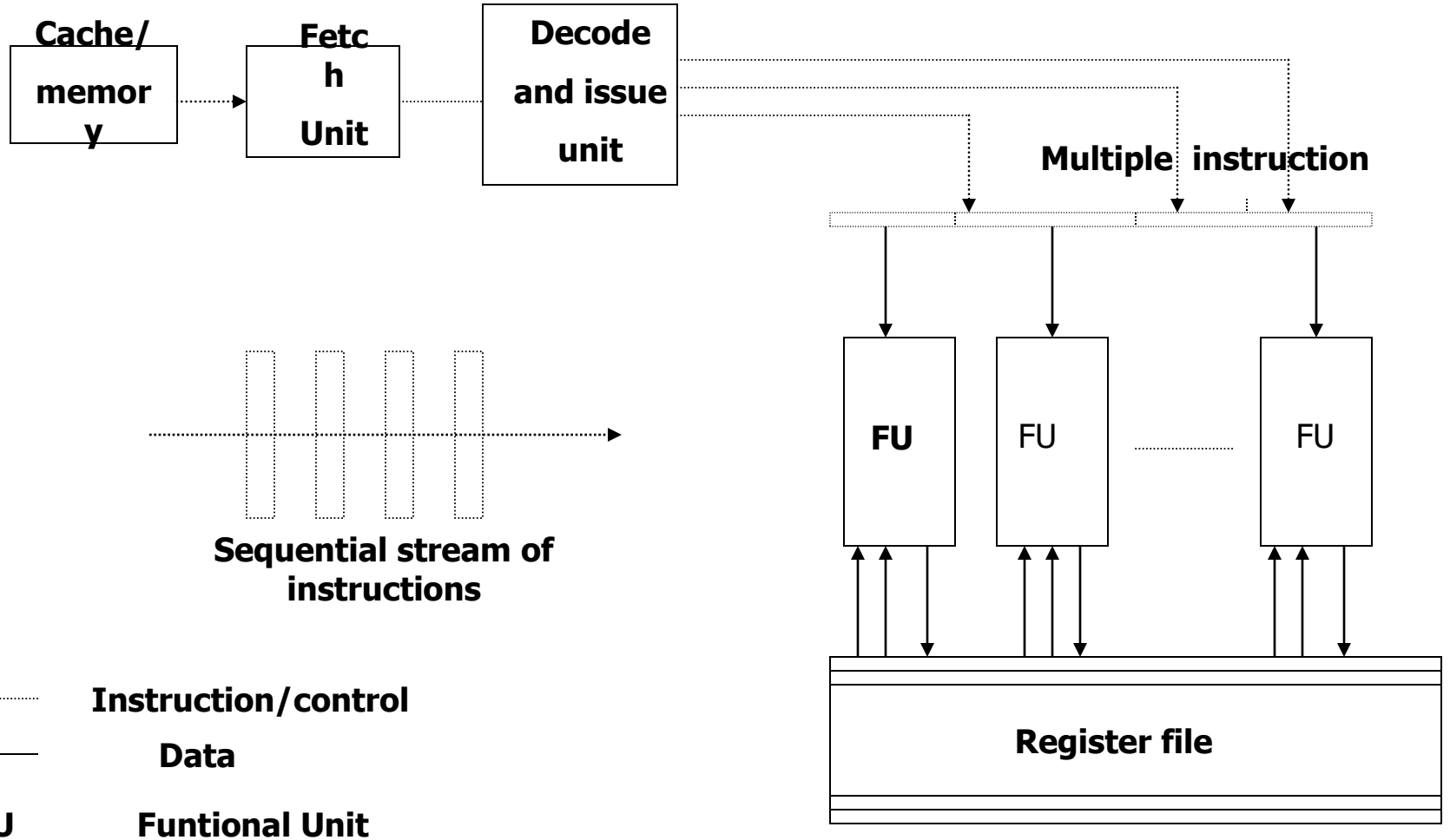

VLIW procesori

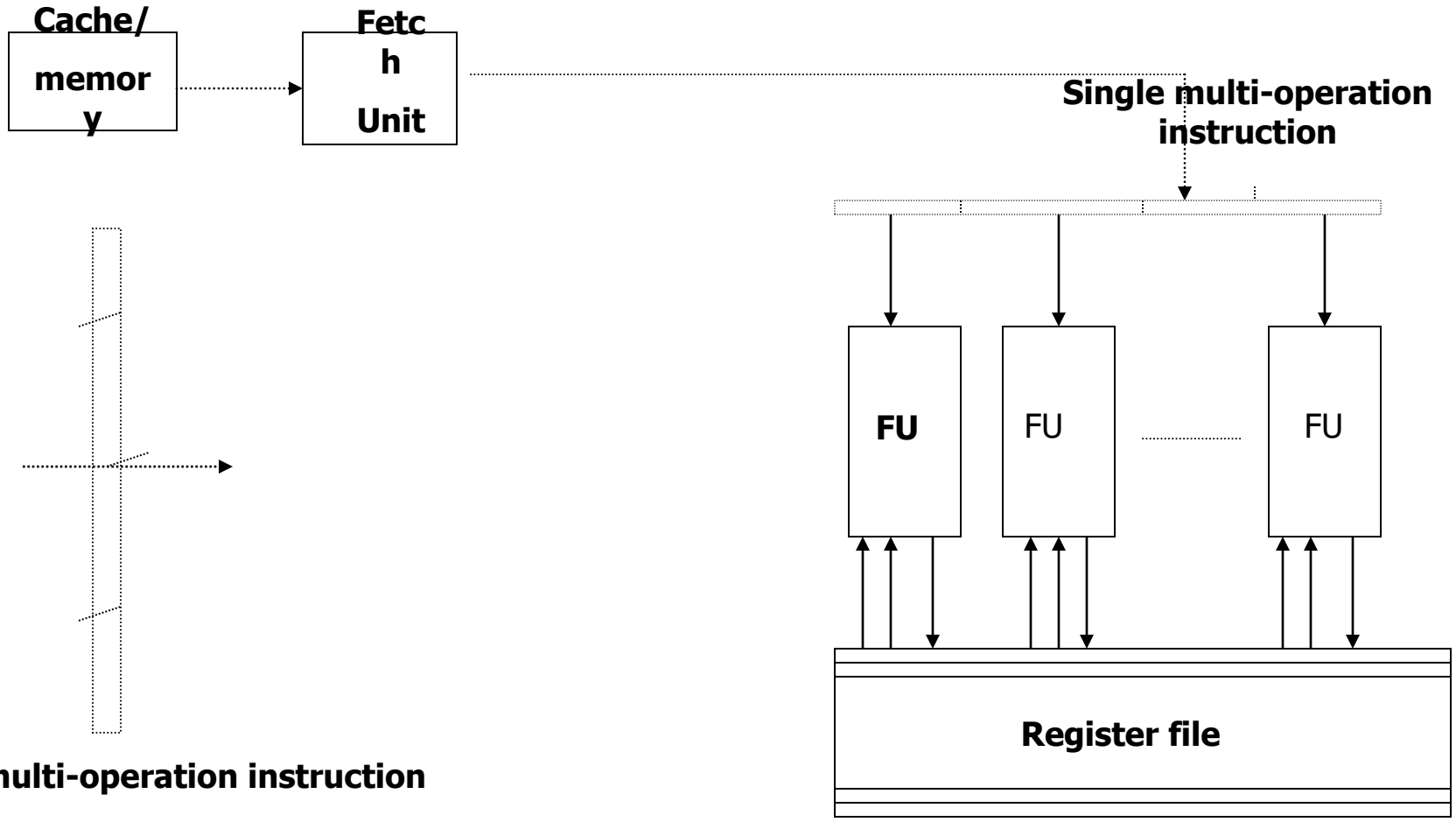

SS primer

```
Loop:   LD   F0,0(R1)
        ADDD F4,F0,F2
        SD   0(R1),F4
        SUBI R1,R1,#8
        BNEZ R1,Loop
```

Instrukcija koja generiše rezultat	Instrukcija koja koristi rezultat	Latentnost u Clk
FP ALU operacija	druga FP ALU operacija	3
FP ALU operacija	Store double (SD)	2
Load double (LD)	FP ALU operacija	1
Load double (LD)	Store double (SD)	0

Latencije FP operacija

SS primer

- Instrukcije koje se mogu jednovremeno izdavati moraju biti nezavisne
- U toku jednog clk ciklusa samo jedno obraćanje memoriji je moguće
  - Ako neka instrukcija u nizu zavisi od neke prethodne ili ne zadovoljava kriterijum za izdavanje, samo instrukcije koje joj prethode biće izdate
- PRIMER: izdavanje dve instrukcije
  - **Prva**: Jedna load/store/branch/integer-ALU op.
  - **Druga**: Jedna floating-point op.
  - Uvek je prva instrukcija u paru Integer instrukcija
  - Druga instrukcija se može izdati samo ako se prva može izdati
  - Izdavanje Integer instrukcije paralelno sa FP operacijom je mnogo manje zahtevno od izdavanja dve proizvoljne instrukcije – koriste različite funkcionalne jedinice i različite skupove registara (problem može da nastupi ako su u pitanju load i store u FP registe)

SS primer

- Latentnost load je 1 clk, pa se kod SS procesora rezultat load ne može koristiti u istom i narednom clk ciklusu (tj. u naredne 3 instrukcije)
- Kašnjenje za branch takodje može biti 3 instrukcije, jer branch mora biti prva u paru
- Za odabrani primer potrebno je 5 puta odmotati petlju da bi se izbeglo zaustavljanje protočnog sistema kod SS procesora (kod skalarnog - 4 puta)

Instruction type	Pipe stages							
Integer instruction	IF	ID	EX	MEM	WB			
FP instruction	IF	ID	EX	MEM	WB			
Integer instruction		IF	ID	EX	MEM	WB		
FP instruction		IF	ID	EX	MEM	WB		
Integer instruction			IF	ID	EX	MEM	WB	
FP instruction			IF	ID	EX	MEM	WB	
Integer instruction				IF	ID	EX	MEM	WB
FP instruction				IF	ID	EX	MEM	WB

FIGURE 4.26 Superscalar pipeline in operation.

Odmotavanje petlje koje minimizira zastoje kod skalarnog procesora

```
1 Loop: LD     F0,0(R1)
2       LD     F6,-8(R1)
3       LD     F10,-16(R1)
4       LD     F14,-24(R1)
5       ADDD   F4,F0,F2
6       ADDD   F8,F6,F2
7       ADDD   F12,F10,F2
8       ADDD   F16,F14,F2
9       SD     0(R1),F4
10      SD     -8(R1),F8
12      SUBI   R1,R1,#32
11      SD     16(R1),F12
13      BNEZ   R1,LOOP
14      SD     8(R1),F16
```

LD to ADDD: 1 Cycle
ADDD to SD: 2 Cycles

14 clk ciklusa, ili 3.5 po iteraciji

Superskalarno izvršenje

	Integer instruction	*FP instruction*	*Clock cycle*
Loop:	LD F0,0(R1)		1
	LD F6,-8(R1)		2
	LD F10,-16(R1)	ADDD F4,F0,F2	3
	LD F14,-24(R1)	ADDD F8,F6,F2	4
	LD F18,-32(R1)	ADDD F12,F10,F2	5
	SD 0(R1),F4	ADDD F16,F14,F2	6
	SD -8(R1),F8	ADDD F20,F18,F2	7
	SD -16(R1),F12		8
	SUBI R1,R1,#40		10
	SD 16(R1),F16		9
	BNEZ R1,LOOP		11
	SD 8(R1),F20		12

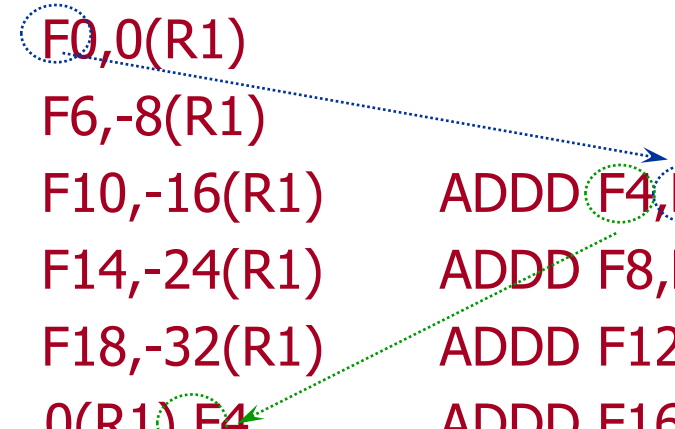

- 12 clk, ili 2.4 clk po iteraciji

Primeri nekih SS procesora

- PowerPC 604
  - six independent execution units:
    - Branch execution unit
    - Load/Store unit
    - 3 Integer units
    - Floating-point unit
  - in-order issue
  - register renaming
- Power PC 620
  - provides in addition to the 604 out-of-order issue
- Pentium
  - three independent execution units:
    - 2 Integer units
    - Floating point unit
  - in-order issue

VLIW

- Upravljanje se ostvaruje veoma dugim instrukcijama
  - Instrukcija sadrži upravljačko (control) polje za svaku od funkcionalnih jedinica
- Dužina instrukcije zavisi od
  - Broja funkcionalnih jedinica (5-30 FU)
  - Dužine polja control za svaku FU je 16-32 bita.
    - Dužina instrukcije od 256 do 1024 bita
- Planiranje izvršenja instrukcija (tj. Formiranje duge instrukcije) se obavlja softverski (kompajler)
- Manja hardverska kompleksnost se može iskoristiti
  - Da se poveća učestanost kojom se taktuje procesor (clock rate)
  - Poveća nivo paralelizma kroz ugradnju većeg broja FU
- Mane:
  - u proseku samo jedan broj upravljačkih (control) polja se realno koristi (prazna polja se popunjavaju NOP operacijama).
  - Složeni kompajleri
    - Kompajler mora da vodi računa o hardverskim detaljima
      - Broj FU, latentnost FU, period iniciranja FU,..
      - Keš promašaji: kompajler mora da uzme u obzir najgori mogući slučaj
  - Zavisnost kompajlera od hardvera sprečava korišćenje istog kompajlera za familiju VLIW procesora

VLIW: Very Long Instruction Word

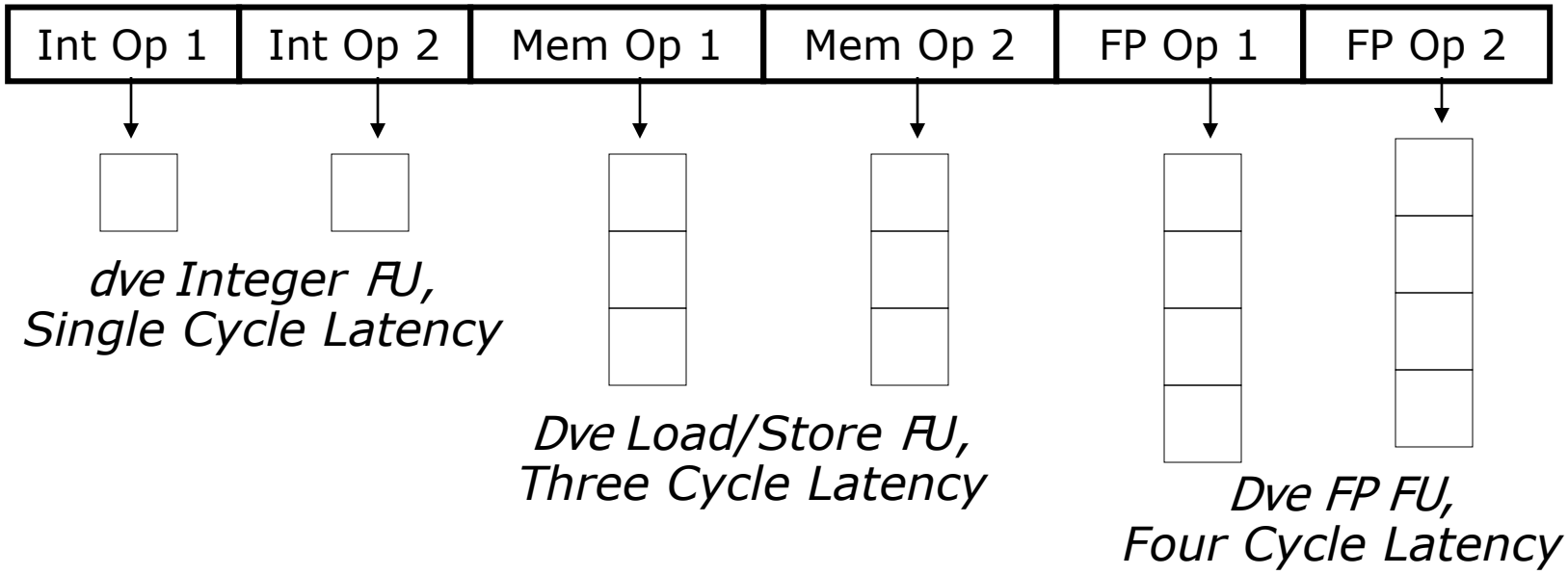

- Više operacija u jednom instrukcionom paketu
- Svako polje u instrukcionom paketu je za fiksnu FU
- Latencije FU su konstantne
- Izmedju instrukcija koje se nalaze u jednom paketu nema nikakvih zavisnosti

VLIW primer

- Neka instrukcioni paket ima 5 instrukcija
  - 2 FP, 2 Memory, 1 branch/integer
- Kompajler detektuje sve hazrde
  - po definiciji sve instrukcje koje kompjler postavi u jednu veliku instrukciju (paket) su nezavisne, tj. mogu se paralelno izvršavati
- Svi slotovi u instrukcionom paketu ne moraju biti uvek popunjeni

Odmotavanje petlje i VLIW

Memory reference 1	*Memory reference 2*	*FP operation 1*	*FP op. 2*	*Int. op/ branch*	*Clock*
LD F0, 0 (R1)	LD F6, –8 (R1)				1
LD F10, –16 (R1)	LD F14, –24 (R1)				2
LD F18, –32 (R1)	LD F22, –40 (R1)	ADDD F4, F0, F2	ADDD F8, F6, F2		3
LD F26, –48 (R1)		ADDD F12, F10, F2	ADDD F16, F14, F2		4
		ADDD F20, F18, F2	ADDD F24, F22, F2		5
SD 0 (R1), F4	SD –8 (R1), F8	ADDD F28, F26, F2			6
SD –16 (R1), F12	SD –24 (R1), F16				7
SD –32 (R1), F20	SD –40 (R1), F24			SUBI R1, R1, #48	8
SD 0 (R1), F28				BNEZ R1, LOOP	9

- petlja odmotana 7 puta da bi se izbegli zastoji
- 9 clk, ili 1.3 clk po iteraciji
- 2.5 operacije po clk, 50% efikasnosti

Napomena: Potrebno je više registara kod VLIW nego kod SS (15 naspram 6 kod SS)

Prednosti VLIW

Kompajler priprema fiksne instrukcione pakete koji sadrže više operacija, tj. pravi plan izvršenja

- Zavisnosti detektuje kompajler i koristi ih da planira izvršenje instrukcija
- Funkcionalne jedinice dodeljuje kompajler na osnovu pozicije u instrukcionom paketu
- Kompajler generiše kod koji nema nikakvih hazarda tako da nema potrebe za hardverom za detekciju zavisnosti ili planiranjem izvršenja

Nedostaci VLIW

Komaptibilnost koda

- VLIW code se ne može korektno izvršavati na mašini sa različitim brojem funkcionalnih jedinica i/ili različitim latencijama FU.

Gustina koda

- Niska iskorišćenost slotova unutar dugačke instrukcije (ugalvnom nop-ovi)